

Bréfa- og málasafn 1946-1949

Bjarni Benediktsson – Stjórnámál – Utanríkismál – Bréf- Árni G. Eylands - Eiríkur Benedikz - Gísli Sveinsson - Haraldur Kröyer - Helgi P. Briem - Hermann Jónasson - Jakob Möller - Pétur Eggertz - Magnús Z. Sigurðsson - Vilhjálmur Finnsen - Third Communist International Plenum - Þingrofs - Um samninga milli íslenskra verktaka og varnarliðsins – 1946 – 1947 – 1948 - 1949

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360

Stjórnámálamaðurinn

Askja 2-14, Örk 1

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Copy from American Aviation Magazine, June 1, 1946.

PROPERTY DEPRECIATION MAY BE AFTERMATH OF AIRPORT CONSTRUCTION.

Cities planning airport construction may expect substantial depreciation of property values in the vicinity of the airport site, according to J. B. Bayard, Jr., director of the joint airport division of the planning firms of Horner and Shifrin of St. Louis and Smith Hinchman & Grylls, Inc., of Detroit.

Bayard told a recent annual planning conference of the American Society of Planning Officials in New York that on the basis of a study made of five prospective airport sites made for the Detroit Metropolitan Aviation Planning Authority, the average depreciation of subdivision property within a half mile of the airport site varied from a maximum of 92.7% to a minimum of 74.4%.

STOCKHOLM

5/9-47

Kæri herra útansvikisráðherra,

Jeg vil fyrst þakka yður kærlega fyrir að þjer gáfuð njer áheyrn á síðustu stundun áður en að þjer fóru frá höfuð um daginn.

Jeg hef, svo sem þjer minnd skilja, lígi um annað hugsað síðan, en mitt stóra mál. Sá hlýleiki í minn gard, sem jeg fann hjá yður, gefur njer lífsemi til þess að skrifa yður þessa bréf í von um, að þjer viljið atþúfa úppásküngru minna og vorandi verða við beiðni minni.

Það er ákaflega erfitt og létt fyrir mig - og foreldren báðra parta - að jeg biðji um lausn alveg minna. Er ekki högt að hafa þessa aðferð: Njer verður officiellt gefid frá frá störfum í nokkra mánuði, annaðhvat kauplausn eða frá með því kaupum, sem njer annars yði goldis sem eftir-lausn. Um leið yði jeg „afskrifadur“

Sem Chargé d'Affaires hjér með nótnu
gegn um seuska sludifulltrian
herina og annar manna sentur
hinsad í minn stad. Það er oft
venja að diplomatar sjeu settir
í „disponibilitel“ um tína og
tekur megin til þess. Jég stadi
þá officiell áfram í utanríkis-
-þjónustunni, en í fríi og get
þá bidd um lausn þegar svo
þykir óskilegt eða - sem jég vil
helst og vona - ummíd eitthvað
annad fyrir ríkið eftir þó sem
þjer þá ákveði. Með þessu móti
geti jég fengið tína til þess að
búa mig undir framliðning, þó
manu verður að lifa áfram, þrátt
fyrir allt. Þaði forsetisráðherra
og þjer tókud þann vil mig, að
jég hefði fúllt traust ríkis-
-stjórnarinnar, að jég hefði ummid
vel fyrir ríkið ekk. og að þið
vilduð allt fyrir mig gera
eftir atvirkun. Jég veit þessvegna
að þið viljið ekki gera neyer
erfidara að komast yfir þetta.
Þessa kostar ríkið ekkul. Jég álið
að jég hafi ekki brolið það af neyer

ad ekki veri að taka dælitid tilkitt
til mín. Það sem hefi verið að
grasa erú hefurú a' meig frá
a' kvodnum hlid og geturú Stefaú
Jóhann segt yður hveruig a'
allu þessu minni slanda. Jég
hefi gerú allt, sem jég hefi gelað
all þessu ái fyrir Ísland og alla
Íslendinga og trú: jég ekki að
nokkur hafi kvartað undan
njer heima. Hefti ekki verið
söth um agreement fyrir meig sem
sendi herú, nuúndi þetta mátt
aldrei hafa komit upp, jég hefti
selid hér áfram sem Charge
D'Affaires þangað til þokifari gæft
fyrri vilkomandi. Svía hjer, að
stungu meig í bakid. Enda vona
jég að þessi breyting meig
þurfi ekki að fara fram fyrir
eftir nokkurum tíma, t. d. um
áramót eða 1. desember. Jég get
fúllvissal yður um að jég er
persona gata hjer alls sladar,
nemú a' þessum lína slá, sem
roður, og það af alveg spjstökum,
þrúðal á sláðum. Það liggur í sjálfu
sjer ekki svo mikil a' að breyting verði

gerð hjér í Stokkholmi. Slíkir hlútur
og niðrygð önnur mál dragast oft
nokkur, og stundum niht, í
útanríkisþjónustum landanna. Undir
er mi farum á leiðis til USA og
það verða að heiman til októberloka
eftir þú sum niðry er sagt. Jég bíð
yður þú um að flýta ekkri málinu
um of heldis lofa þú að hafa
súin þang um nokkurn tíma
enn. — Það er symptomatísk þyngin
minn, "Standing" hjér í landi
að jég er, þegar jég skuifa þetta, alveg
að komu frá Folke Bernadotte í
Svíska ráða krossinum, þar sum
hann afhenti niðry, gullmeðalju
Ráða Kross, Síra þyngin það sum jég
hefi gerð í þógu manniðar og
stíðráðum, badi offriell og
einkum þó þíval, min og hann
þann að orði í sínu ræðu til
mín til afhendingu heidursmerkisins.
Hönnunirinn Sjálfis framkomin
útræfningu. Haldi þyngin að mín

3
"forhold" hefi ekki verið grandgöfiðega
rannsóknir og vegir áður en
yfirljórn Rauða Krossis og Folke
Bernadotte gæfi báru fram fyrir
sjálfan Konunginn ^{blöðni um} að semja mig
þessu heidursmerki? Þetta sýnir
enn, betur að ég bara þá vissum
stad er, gersland for en heima. ⁴
Áhlúsið þetta, Keri ráðherra. Ég
er nærri því viss um að enginn
hefði neitt á móti því þó ég yrdi
hjer áfram sem Chargé d'Affaires,
ekki einu sinni Undir, en þó
máskje ekki sem sendiherra. Það
sem sked hefi, komi ekki að sök
hvad mitt starf hjer snertir. Hvad
eflir annað er það að koma fyrir
hjer að diplomatar aka bíl
fullir og lín tekur af lög-
reglunni. Um þá & skrifad
polití-rapport, þá kemur sagan oft
í blöðin, en enginn annast út þeim.
— Jaja, Keri utanríkisráðherra,
ég orlengi þetta eigi fukar. Ég
bid yður aðeins um þetta:

lofid mig að standa áfram í
útanríkisþjónustunni. Jeg hefi
ekki brotið af mig í útrí-
-sljóminu mig Island mig Íslendinga.
Þvert á móti hefi jeg allt, allt
því þá ger, miklu meira en
mig þar skulda til, alþvo
embættis skulda. - Vilan þessa
geri jeg annars alveg eins og
því skulda og send. minn
lausnabætur etc. ef því
þessist þess. En jeg því ekki
að þess veit þessi af mig
minn. Það veit égum að gæmi
en mig persónulega til mikils
þjórs. - Jeg vilist til þess að
því sýnið þessla Island þess
því, ef yður því þvo.

Þvo kvæð þess yður bestu
þvæðunum.

Því efir þess blersaðir!
yður einleður

Óilh; Tinsay

Stokkhólmi 9. júní 1947. 19

Herra utanríkisráðherra
Bjarni Benediktsson,
Reykjavík.

Kæri ráðherra,

Ég skrifa þessar línur til þess af einlægni að
bidjast afsökunar á þeirri annars óafsakanlegu ókurteisi
að kvedja þig ekki, áður en ég fór að heiman.

Ég ætladi að vísu að ná tali af þér í ráðuneytinu
á mánudagsmorguninn áður en ég fór, en þá varst þú upp-
tekinn, og síðan kom ég aftur um hádegid, en þú varst þá
rétt farinn í mat. Þá ákvað ég að hringja til þín fyrir
kvöldverð og fá að koma heim til þín til að kvedja, en ég
var í svo mörgu að snúast allan eftirmiddaginn og kvöldid
allt fram að midnætti, að ég gleymdi alveg þessari skyldu
minni og mundi ekki eftir henni fyrr en á þriðjudagsmorgun,
er ég var settur upp í flugvélinu og kominn á leid til
Prestwick.

Ég get fullvissad þig um, að mér þótti mikid fyrir
þessu, en vissi eiginlega ekki, hvað ég ætti að gera til að
bæta fyrir það - hvort ég ætti t.d. að skrifa þér. Nú hefur
Agnar skrifað mér hardort áminningarbréf fyrir framferdi mitt
og ráðlagt mér að skrifa þér og bidjast afsökunar á þessu,
og er mér ljúft að gera það. Mér þykir jafnan mjög leidinlegt
að gera mig sekan um nokkra ókurteisi og vona, að slíkt sem
þetta komi ekki fyrir aftur. Ég vil þó aftur vekja athygli
á því, að ég hafði reynt að ná tali af þér til að kvedja þig,
svo að ekki var um að kenna algerum skorti á mannasidum,
heldur gleymsku minni í önnum seinni hluta dagsins, þótt

hún sé ef til vill lítt afsakanleg heldur.

Ég vil þakka þér fyrir þá ánægju að hafa starfað undir þinni stjórn og vona, að ég megi gera það sem lengst. Ennfremur þakka ég þér sérstaklega fyrir það, sem þú hefur fyrir mig gert.

Mér lízt mjög vel á mig hér í Stokkhólmi og sýnist það ætla að ganga betur að komast inn í málið en ég helt í fyrstu.

Med kærum kveðjum,

Haraldur Kröyer

London,

3. nov. 1947.

Góði vinur,

Ég var rétt í þessu að reka mig á, að þú átt alltaf tæp tve pund inni á bankareikningi mínum. Ég er að vísu að reka mig á þetta við og við, en einhvern veginn hefir aldrei orðið úr því að ég skrifaði þér um þau fyrr.

Þegar þú lest yfirfata þessi £10 endur fyrir löngu þáð ég þessa bóksala sem senda þér Economist, um að láta mig fjá reikning yfir það ölm þú skuldadist þeim og lofatu þeir að gera það, en sögðu að lofla'ráðir hefðu gert usla í bókhaldinu hjá þeim, svo að þeir gætu ekkert um þetta sagt þá í vorþinn. Síð nú langur þíni og satt að segja steingleyndi ég þessu. Þó kom að því að samvizkan rannkat, við lét og hringdi ég þá í bóksalana og spurdi nvernig máli þessu líti. Var mér þá lofað, að málið skyldi athugað strax og reikningar sendur, en hringað til hafa þeir ekkert bent mér og hefir ég þó spurt fyrir um þetta línu sínni eða tvinvar síðan. Ég skal hreinskilnilega kannast við að ég hefði getað gengið fram með meira forni í þessu og við ég þig afsökun, á því að ég skuli ekki hafa komið svona

andvæðdu máli kring á öllum þessum tíma. —
Maður skyldi og halda að bóksala kerfunum
væri þagð í að fá borgað það sem þeir eiga lífi-
standandi, eða hafa þeir kannski bent þeir trúkun
beint. Ég hef aldrei gefað fengið neitt upp úr þeim.

Vani þætti mér um ef þú vildir láta mig
vita um, hvað þú óskar eftir að ég geri í þessu
og hvort þú hvata ráðs Tíðanir þú vilt glö
í sambandi við þundin.

Stöðan er lítið að þetta annað en að almenn-
ingur viddit vera farnir að áttátt um að ekki
verði nóg handa mönnum að éta í betur og
skilist mér að þeir, sem studdu að þeir að koma
niverandi stjórna að völdum, þeir farnir að sjá
eftir atkvæðum sínum við síðustu kosningar.
til þings, eins og úrvalin sœtastjórnarkosn-
inganna sjána.

Með bestu kveðjum og afsakatu síla-
keppsháttinum í erindisrekstrinum.

þinn eul.

Eiríkur Benediktsson.

Til viðbótar og skýringar frétt frá ráðu-
neytinu 4. janúar s.l., um að framkvæmd verks
á Keflavíkurflugvelli hafi nú í fyrsta sinn verið
ákveðið í fullu samráði við ríkisstjórnina, skal
þetta tekið fram:

Samningar þeir, sem sagt var frá í fréttá-
tilkynningu 4. jan. s.l. voru hinir fyrstu sem
gerðir hafa verið milliliðalaust milli íslenskra
verktaka og varnarliðsins. Ríkið er meðeigandi í
Aðalverktökum s/f., sem voru aðili að samningunum.

Íslenska ríkisstjórnin hefir nú rétt til
að láta fulltrúa sinn sita á öllum fundum um verksam-
ninga.

Third Communist International

XII Plenum. E.C.C. I 1931

Theses & Resolutions

Baklingur þessa er 164 liðs, en vörðal ofán-
legur þrátt fyrir mikla leit. Kommúnista bókaútgáfa
hefur skipt mér frá, að yfirlit sé ekki hægt
að ná í neitt af þessum skýrslum og ályktun-
um frá þessum störfum, því að upplögnum munum
hafa eyðilagst í loftslásum.

Einokt British Museum hefur verið í útláni
og tók mér aðeins að fí að glugga í það stutta
stund að en þessi þóttur fór.

Vís að fletta í gegnum baklingunni vörðal
vinnuhalts hans þannig:

Fyrst er yfirlit yfir ástandið til
pólitíske ástans: hinum ýmsu öndum,
vaxandi fylgi hinna rauðu samfara
hrörnum facista og borgara flokkanna

2)

Þá er talað um þróun og vaxandi styrk USSR, 5 ára áætlunina síðari, en samkv. henni hefur þessi átt sé stað "~~abolition~~" "final abolition of classes and the conversion of the whole of the toiling population of the country into active and conscious builders of classless socialist society." Einn fremur segir 'The successes achieved in socialist construction are ~~so~~ securing to an increasing degree the economic independence of the Soviet Union in relation to the capitalist world, its international might, its revolutionary influence on the toilers and the exploited of all countries, and its significance as the basis of the world socialist revolution have increased.'

Þá er minnal á stríðshatta, kínversk-jápanska stríðin, um niðjar undirbúningur undir "intervention" gegn USSR. En

3) Það hinar fasísku örnir USSR sem fylgja á svikráðum við þá og heldu þeim ekkert lílocka nema öðrum við Borgarskyrja og "the Communist Parties must, as an offset to the abstract and hypocritical pacifist statements of the social democrats, commence a real struggle against preparation for war. The E.C.C.I. imposes the duty upon all Communist Parties to apply with the greatest persistence and energy the decisions of the Comintern on the question of struggle against imperialist war and intervention."

Þá er kaflinn "Bourgeois Dictatorship, Nationalism, Fascism and Social Fascism (= social democracy).

Er þetta aðallega skilgreining á þessum hugtökum og mestmegnis beint gegn social demokr. sem arkifendum kommúnista. Í lok kaflans segir "Only by taking fully into

4) account the variety of the forms of the policy and manoeuvres of the social fascists in all their concreteness will the Communists be able to really expose and isolate the social fascists. Only by directing the main blows against social democracy, this social mainstay of the ~~bourgeoisie~~ bourgeoisie - will it be possible to strike and defeat the chief class enemy of the proletariat - the bourgeoisie. And only by strict differentiation between social democratic leaders and workers will Communists be able, by means of the united front from below, to break down the wall which often separates them from the social democratic workers."

Nú kemur kafla: "The development of the revolutionary upsurge and the preparation for the struggle for the dictatorship of the proletariat."

5) Þessi "upsurgingur"

þessi "revolutionary upsurge" á einkum að hafa farið í aukana í Kína, Spáni, Þýskalandi og ýmsum fleiri löndum að meðtöldum U.K., USA og Belgíu, frá því að XI. þingum E.C.C.I. var haldið.

Kommunistaflökkar hafa á þessum tíma hafa aukist að styrk og geta náð talverðum vörðum í ýmsum löndum.

"The end of capitalist stabilisation, the rapidly growing prerequisites of a revolutionary crisis in a number of ~~of~~ Capitalist states and the international situation in general, sharply raises the problem of solving the main task of the Communist Parties at the present time, i.e. of preparing the working class and the exploited masses, in the course of the economic and political struggles for the impending fight for power, for the dictatorship of the proletariat. Precisely because little time remains before

b)

the revolutionary crisis matures, it is necessary without losing a moment to intensify and accelerate our Bolshevik mass work to win over the majority of the working class; to heighten the revolutionary activity of the working class".

--- "The successful accomplishment of this task requires that every Comm. Party shall establish, extend and strengthen permanent and intimate contacts with the majority of workers... for this it is necessary: (a) organize on a solid basis constant Bolshevik work among non-Communist workers in factories, in reformist and other trade unions and among the unemployed and to systematically expose the treachery of the social-democratic and reformist leaders... (b) to defend the everyday

7) interests of the workers ... (C) to strengthen the Comm. Party itself ...

Þá er talað um gjösa galle í áróðurs-
aðferðum Komm. flokkanna sem nauðsyn.
lega þarf að laga og leggja XII Plenum
áherslu á að svo sé gert. Einkum er það lagt
til að áróðursmenn smeygi sér ástæður um
í nefndi og svöfðu í verkahýðfélagum, í
stoðahvafstodum ofl.

The present situation is pregnant with un-
expected outbreaks and sharp turns of events.
This makes it necessary for the Comm. Party to
be prepared to change the forms and methods
of struggle in the event of a rapid revolution-
isation of the situation, and if sufficient con-
tacts with the masses are lacking, to secure
the establishment and strengthening of
contact with the majority of workers in the
process of the struggle itself.

8)

"The Immediate Tasks of the Sections of
The Communist International."

"The general task of the Communists and
its sections in all capitalist countries at
the present time is to wage a concrete
struggle: (1) Against the capitalist offensive,
(2) Against fascism and reaction, (3) Against
the impending imperialist war and inter-
vention in the Soviet Union.

þessi struggle er náteyg þri ad há yfir
"the majority of the working class and smashing
of the mass influence of the social democracy"
... "When the proper conditions for it exist
the preparation of and calling of a mass
political strike is one of the most essential
and immediate links in the revolutionary
struggle of the proletariat. It is necessary
to conduct systematic propaganda about
the proletarian dictatorship and to

9) popularize the Soviet Union where the proletariat is successfully building a classless socialist society.

"The specific tasks of the major Comm. Parties are as follows:"

Þá er talið upp hvað ekkast 9 til að Komm. flokkar ýmissa landa geri. Nefnd eru aðeins Þískaland, Frakkland, Póland, Tékkoslov., Ítalía, Spáinn, Bretland, Bandaríkjin, Japan, Kína og Indíant.

Störf þín eru yfirleitt þau sömu í öllum þessum löndum: að styrkja og auka Komm. flokkana, berjast á móti Capitalisma, láta í ljósi umhyggju fyrir miðrum. Í Bretl. er þeim skipað að starfa meira í verkafélögum, heimta fjölskipti fyrir rýlendur og lönd, í Bandaríkjunum er þeim skipað að hefja áróðir meðal miðsins og heimta "social insurance", aðstoðanda þeim

10)

bandum sem eignalausir hafa verið,
þifurætti þeirri blökkumenn, ofl.

In regard to organisation, the Chief tasks
of the sections of the Comm. Internat. are:

a) to carefully conceal the Comm. cells in
the factories ... b) immediately to proceed to
form strictly secret cells in military units
and the militarised organisations of the
bourgeoisie, in munition factories, on
the railways and in the ports, c) to
wage a determined struggle against
provocation in all forms; d) to take
measures to ensure that the Party can
promptly pass to an illegal basis in
case of necessity; e) to transform the
Party Press into real mass organs" ...

E.C.C. I kept pers ad "Youth

11) Communist League is turned into a real mass organisation and imposes on all the Communist Parties the duty of securing an improvement in the political mass work among the youth ... Equally the Comintern insists on the conversion of the sports leagues into real mass organisations.

Þá er lögð mikil áhersla á að skipuleggja verkakomur og hvetja þær til að starfa í þágu flokksins.

Áhersla er lögð á að stöfna flokkskóla til að kenna nýjum línum "fræðin".

Þá ~~franskýpar~~ "XIIIth Plenum" E.P.C. svo fyrir að allar sections Comintern bati sérstaklega til sín taka "the ^{importance} growing political significance

12) of the unemployed movement which
is ever, directed more and more
directly against the Capitalist State.

E. e. e. l. er bænagð með þeim
hvornig á miðum hefir verið haldið að þess
er meirki atvinnuleysisins og löggæta
áherslu á að meiri sé gert af letri
árangri náð

Það er fyrirséð að meiri vinna
skuli högt í að há völdum í verk-
lyðsfelögnum.

'The Tasks of the Comm. Parties in the
Economic Struggles of the Proletariat'

Einhi gefnar leiðbeiningar um
þann hvornig fara skuli að að tryggja
vinna þessar "economic struggles",
skelfing, ómerkilegar, en í samræmi við
atrar þess kani, þ. e. vinna atvinnuleysisins.

13) og aðra verkamenn til þessis und mátt.
Staðin, tryggja "proletarian democracy"
(þ.e. kosning verkfallsnefnda og annarra
taráttuverka, spá um að verkföllum ljúki
með "material gain" fyrir verkfallsmenn,
berast á móti árásum ríkisstjórna
og atvinnuveitenda á verkalyðnin,
berast "hot in words but in deeds,
for the united front of the unemployed and
the employed workers, gera verkalyðs-
þelosni að baráttusamlökum verkalyðnis,
öfl.

Þá er talar um kímbersh-japanska
slóðit og seín-japanir þar studdri
af frókkum opinberlega, en lýstlega
af Engl. Segir hér að hin imperialist-
ríku ríki séu að ala á övöld og þánd-
shap við Sovjet ríkin og reyni af öllu
afl að styrkja "anti-Sovjet bloc"
in order to deliver a decisive ~~to~~ military

14) Blow at the basis of the world proletarian revolution - the USSR." USA, se' ad reyngna ad koma af slati ofrið milli USSR og Japan. Brekka imperialismi styrkur öll þlön um intervention gegn USSR.

"A new imperialist war, a new intervention against the USSR will bring to the workers and toilers of the whole world such suffering, deprivation and bloody sacrifice as were not experienced even during the first world imperialist slaughter."

The XII Plenum of the E.C.C.P. is of the opinion that the main task of all Communist Parties is to organize and lead the struggle of the workers, peasants and all the toilers for the defence of China & the Chinese revolution, for the defence of the fatherland of the workers of ~~the USSR~~ all countries, the USSR, against the closely approaching intervention and for the defence of the toilers of capitalist countries against a new imperialist war."

15)

The general tasks of all Comm. Parties in the struggle against imperialist war ... and military intervention against USSR are as follows:

... To react actively to all manifestations of anti-Soviet campaigns, to seriously improve the propaganda of the success of socialist construction in the USSR. among the broadest masses, to mobilize the toilers against the White Guards, to popularize the peace policy of the USSR, to mobilize the masses for the active defence of the USSR, China & the Chinese-Soviet revolution".

Toks og félaga Manúilsky þakka því skýrdu sem hann gaf til um þróun USSR... ^{of belmesunarmínum þar} Utaf þessu er ályktar: "The duty of defending the Soviet Union against all

16) bandit attacks & the last drop
of blood is dictated to the
Communist Parties, to the whole
of the international proletariat
and the broad masses of
toiling peasants...

p.t. London, 8. september 1948.

May Fair Hotel

Hr. utanríkisráðherra Íslands,
Bjarni Benediktsson,
Reykjavík.

Hæstvirtur ráðherra.

Fyrir nokkrum dögum var eg staddur á vörusýningunni í Leipzig til að athuga möguleikana á vörukaupum frá hernámssvæði Rússa í Þýzkalandi gegn sölu á ísl. hraðfrystum fiski. Í þessu sambandi átti eg m.a. tal við rússneskt verzlunarfyrirtæki, sem flytur út Þýzkar vörur en fyrir reikning Rússaveldis.

Ekki töldu Rússar þeir, sem eg átti þarna tal við, koma til mála að skipta á vörum sínum og frystum fiski, sem ætlaður var til neyzlu fyrir Þjóðverja. Hinsvegar gáfu þeir í skyn, að til vöruskipta gæti e.t.v. komið með því að fiskurinn færi til Rússlands.

Þegar hér var komið, var hr. Seminov, sem annaðist móttöku frysta fisksins heima 1946, kallaður til. Hann sagði mér, að í Moskva væri nú biðið eftir ísl. samninganefnd, og hefði hún átt að vera komin þangað þegar fyrir nokkru. Sjálfur hefði hann, Seminov, fyrir nokkrum vikum síðan átt tal við ísl. sendiráðið í Moskva, og hefði honum verið sagt þar, að samninganefndin hefði tafist eitthvað, sökum þess, að hún hefði fyrst þurft að fara til Englands og ljúka einhverjum erindum þar.

Frekari viðræður í Leipzig um hugsanleg vöruskipti við Rússa voru þar með tilgangslaus.

Hér í London hitti eg í gar Kjartan Thors og spurði hann, hvort honum væri kunnugt um nokkrun undirbúning undir samninga við Rússa. Sagðist hann ekki hafa heyrt neitt um það mál.

Eg veit ekki, hvernig í þessum fréttum Seminovs liggur, en eg tel rétt að láta yður, hæstvirtur utanríkisráðherra, vita um þetta viðtal mitt við hann, ef skeð kynni að það mætti verða yður að einhverju gagni. E.t.v. eru nýir samningar við Rússa í undirbúningi, svo að yður sé þetta allt kunnugt, en ef svo skyldi ekki vera, þá kynni yður að finnast sérstök ástæða til að láta sendiráðið í Moskva enn á ný leita fyrir sér um vilja Rússa vegna nýrra verzlunarsamninga.

Ef slík fyrirspurn í Moskva skyldi reynast árangurslaus, kynni að vera ráðlegt að tala nánar við Rússana, sem eg hitti í Leipzig og sem annars munu hafa aðsetur sitt í Berlin. Þeir sögðu mér, að þeir hefðu umboð til að kaupa vörur fyrir Rússland sjálft.

Ef eg get verið yður til einhverrar aðstoðar í þessu máli, þá vona eg að þér gefið mér takifari til þess.

Í London er eg að athuga möguleikana á sölu frystrar síldar inn á hernámssvæði vesturveidanna í Þýzkalandi eins og eg minntist á við hestvirtan ráðherra í sumar. Í Frankfurt a/M hef eg þegar rætt málið við hlutaðeigandi yfirvöld fyrir nokkrum dögum síðan. Enn þá get eg ekkert sagt um það, hvort árangur næst.

Í Berlin hitti eg dr. Odd Guðjónsson, og er hann nú sennilega kominn heim, svo að þér hafið heyrð frá honum um horfurnar þar. Eg er nú að leitast við að koma í gegn sölu í Berlin á ca. 500 tonnum af frystum flökum í vöruskiptum og bið nú svars þaðan um málið. Það væri vafalaust mjög mikils virði fyrir Íslendinga, að komast inn á markaðinn á hernámssvæði Rússa, og ekki þykir mér ósennilegt, að nokkuð megi fá þar af vörum, sem Ísland þarfnast.

Virðingarfyllt,

Magnús Z. Sigurdsson (Sign.)

Hermann Jónasson

HÆSTARÉTTARLÖGMADUR

SKRIFSTOFA

BÚNAÐARBANKA ÍSLANDS

AUSTURSTRÆTI 9

SKRIFSTOFUSÍMI 4810

21/6 748

Reykjavík,

Eftir að hafa athungið samningi-
uppljótið vortil mér þurfa að ganga úr skugga um:
að ávæði í samningi sækir séu í engu á milli
en þenna Norðurlandanna, Englandi og Vestur-
Evrópulandanna gífurlegt.

Sjvotaklega sé lofið þessu sendi þessu ávæði
að fá samningnum breytt þannig:

1. að samningnum megi segja upp með epli-
legum og jöfnum uppþröfnunum beggja
samningstila. -
2. að eini se gengid lengra í bindingu gengis
en gerd er með þessum ávæði í alþjóðlegum
sjónum. -
3. að ávæði um atvinnuréttindi þessara
her á landi séu einnig úr samningnum - að
á annan þessu tryggja hatt ^{gerd} ad engu. -
4. að þess sé krafid að þessu ríkisskoti hjálpi-
þess að hafa uppi innviðunum og hvers
eigi þess. -
5. Utdráttur lánna: þessu samþykki að einu
einni að lánid ségdi taka sem ávæði. En
eins og komid er sjónid eini verid komid hjá að
taka það - einta skilid mer að það falli þá þessu
unni ávæði samningins sem satt er um hvar
afan. -

H.J.

Hermann Jónasson

HÆSTARÉTTARLÖGMADUR

SKRIFSTOFA

BÚNAÐARBANKA ÍSLANDS

AUSTURSTRÆTI 9

SKRIFSTOFUSÍMI 4810

Reykjavík, 2. júlí 1948

Ríkisstjórnin vísaði í gær til umsagnar minnar samningsuppkasti milli Íslands og Bandaríkjanna. -

Ég kallaði saman miðstjórnarfund í Framsóknarflokki, en vegna fjarveru fjölda manna var ekki unnt að koma saman lögmætum fundi. Miðstjórn flokksins hefur áður lýst yfir, að hún er því fylgjandi að semja um Marshallastöð, ef viðunandi samningar nást.

Þeir flokksmenn, er komu saman til þess að ræða um samningana töldu sig ekki geta tekið afstöðu til skilyrðanna svo óundirbúið og óskuðu að fá:

1. Yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar um að samningur Íslands væri eins og Norðurlandanna, - eða ef frávik væri, þá í hverju það lægi.
2. Að upplýst væri, hvort Ísland mundi tapa af samningsgerð til fulls, ef ekki væri samið fyrir 3. eða 4. þ.m..

Ég vil taka það fram, svo ljóst sé um afstöðu mína, ekki í umboði flokks míns, heldur sem þingmaður, að ég álít samninginn mjög gallsaðan og hef áður, 21. eða 23. þ.m., talið nokkra þeirra fram við ríkisstjórnina.

Þessi atriði eru ákvæðin um földu innstæðurnar, uppsagnarákvæðin (27 mánaðir) um atvinnuréttindin, nótan um gengið, gjörðadómurinn o.fl.. En það sem er alverlegast í mínum augum, er jafnréttisákvæðið með veikum og loðnum fyrirvara.

Ég lít svo á, að eftir að samningurinn er svona úr garði gerður, eigi að reyna að fá bráðabirgðalán í Bandaríkjunum í alþjóða gjaldeyrissjóðnum, eða annarstaðar. Jafnframt eigi að gera stjórn Bandaríkjanna ljóst, að til þess að gera samninga, þar sem ýms atriði eru vafasöm, verður að kalla saman þing og hafa samráð um öll atriði við það.

Þetta er það sem ég álít að eigi að gera nú þegar, því leiðrétting á jafnréttisákvæðinu, eða fyrirvari, sem gerir það að engu fæst, að mínu áliti ekki í bráð. En án þess að gera jafnréttisákvæðið að engu, álít ég að ekki eigi að gera neinn samning.

Verðingarfyllt
Hermann Jónasson

Til ríkisstjórnarinnar,
Reykjavík.

HERMANN JÓNASSON
Hæstaréttarlögmaður

A f r i t

Reykjavík, 2. júlí 1948.

Ríkisstjórnin vísaði í gær til umsagnar minnar samningsupp-
kasti milli Íslands og Bandaríkjanna.-

Ég kallaði saman miðstjórnarfund í Framsóknarflokknum, en
vegna fjarveru fjölda manna var ekki unnt að koma saman lögmatum
fundí. Miðstjórn flokksins hefur áður lýst yfir, að hún er því
fylgjandi að semja um Marshallaástoð, ef viðunandi samningar nást.

Þeir flokksmenn, er komu saman til þess að ræða um samning-
ana töldu sig ekki geta tekið áfstöðu til skilyrðanna svo óundir-
búið og óskuðu að fá:

1. Yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar um að samningur Íslands væri
eins og Norðurlandanna, - eða ef frávik væri, þá í hverju
það lagí.
2. Að upplýst væri, hvort Ísland mundi tapa af samningsgerð
till fulls, ef ekki væri samið fyrir 3. eða 4. p.m.

Ég vil ataka það fram, svo ljóst sé um áfstöðu mína, ekki í
umboði flokks míns, heldur sem þingmaður, að ég álít samninginn
mjög gallaðan og hef áður, 21. eða 23. p.m., talið nokkra þeirra
fram við ríkisstjórnina.

Þessi atriði eru ákveðin um földu innstaðurnar, uppsagnar-
ákveðin (27 mánuðir), um atvinnuréttindin, nótan um gengið, gjörðar
dómurinn o.fl. En það sem er alvarlegast í mínum augum, er jafn-
réttisákveðið með velkum og leðnum fyrirvara.

Ég lít svo á, að eftir að samningurinn er svona úr garði
gerður, eigi að reyna að fá bráðabirgðalán í Bandaríkjunum í al-
þjóða gjaldeyrissjóðnum, eða annarsstaðar. Jafnframt eiti að gera
stjórn Bandaríkjanna ljóst, að til þess að gera samninga, þar sem
ýms atriði eru vafasöm, verður að kalla saman þing og hafa samráð
um öll atriði við það.

Þetta er það sem ég álít að eigi að gera nú þegar, því l
rétting á jafnréttisákveðinu, eða fyrirvari, sem gerir það að e
fæst að mínu áliti ekki í bráð. En án þess að gera jafnréttisá
kveðið að engu, álít ég að ekki eigi að gera neinn samning.

Virðingarfyllt,
Til ríkisstjórnarinnar (sign) Hermann Jónasson
Reykjavík.

HERMANN JÓNASSON
næstaréttarlögmaður

A f r i t

21/6. '48

Eftir að hafa athugað samningsuppkastið virðist mér þurfa að ganga úr skugga um: - að ákveði í samningi okkar séu í engu verri en hinna Norðurlandanna, Engalnds og Vestr-Evrópulandanna yfirleitt.

Sérstaklega sé lagt fyrir sendiherra okkar að fá samningnum breytt þannig:

1. að samningnum megi segja upp með eðlilegum og jöfnum uppsagnarfrestri beggja samningsaðilja.-
2. að ekki sé gengið lengra í bindingu gengis en gert er með þátttöku Íslands í Alpjóða gjalderissjóðnum.
3. að ákveði um atvinnuréttindi Bandaríkjanna hér á landi séu numin úr samningnum - eða á annan jafn tryggan hátt gerð að engu. -
4. að þess sé krafist að Bandaríkjastjórn hjálpi til þess að hafa uppá innstaðum^{um} og hverjir eigi þar
5. Viðkomandi lánum: Þingið samþykkti að vísu ekki að lánið skyldi taka sém Karshálllán. En eins og komið er sýn-
ist ekki verða komist hjá að taka það - enda skilst mér að það felli þá jafnframt undir ákveði samningsins, sem rætt er um að ofan.

H. J.

HERMANN JÓNASSON

A f r i t

Hæstaréttarlögmaður

Reykjavík, 2. júlí 1948.

Ríkisstjórnin vísaði í ger til umsagnar minnar samningsupp-
kasti milli Íslands og Bandaríkjanna.-

Ég kallaði saman miðstjórnarfund í Framsóknarflokknum, en
vegna fjarveru fjölda manna var ekki unnt að koma saman lögmatum
fundí. Miðstjórn flokksins hefur áður lýst yfir, að hún er því
fylgjandi að semja um Marshallaástoð, ef viðunandi samningar nást.

Þeir flokksmenn, er komu saman til þess að ræða um samning-
ana töldu sig ekki geta tekið afstöðu til skilyrðanna svo óundir-
búið og óskuðu að fá:

1. Yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar um að samningur Íslands væri
eins og Norðurlandanna, - eða ef frávik væri, þá í hverju
það lagi.
2. Að upplýst væri, hvort Ísland mundi tapa af samningsgerð
til fulls, ef ekki væri samið fyrir 3. eða 4. þ.m.

Ég vilataka það fram, svo ljóst sé um afstöðu mína, ekki í
umboði flokks míns, heldur sem þingmaður, að ég álít samninginn
mjög gallaðan og hef áður, 21. eða 23. þ.m., talið nokkra þeirra
fram við ríkisstjórnina.

Þessi atriði eru ákvæðin um földu innstæðurnar, uppsagnar-
ákvæðin (27 mánuðir), um atvinnuréttindin, nótan um gengið, gjörðar-
dómurinn o.fl. En það sem er alvarlegast í mínum augum, er jafn-
réttisákvæðið með veikum og loðnum fyrirvara.

Ég lít svo á, að eftir að samningurinn er svona úr garði
gerður, eigi að reyna að fá bráðabirgðalán í Bandaríkjunum í al-
þjóða gjaldeyrissjóðnum, eða annarsstaðar. Jafnframt eiti að gera
stjórn Bandaríkjanna ljóst, að til þess að gera samninga, þar sem
ýms atriði eru vafasöm, verður að kalla saman þing og hafa samráð
um öll atriði við það.

Þetta er það sem ég álít að eigi að gera nú þegar, því leið-
rétting á jafnréttisákvæðinu, eða fyrirvari, sem gerir það að engu
fest að mínu áliti ekki í bráð. En án þess að gera jafnréttisá-
kvæðið að engu, álít ég að ekki eigi að gera neinn samning.

Virðingarfyllt,

Til ríkisstjórnarinnar
Reykjavík.

(sign) Hermann Jónasson

HERMANN JÓNASSON
hæstaréttarlögmaður

A f r i t

21/6. '46

Eftir að hafa athugað samninguþpkkastið virðist mér þurfa að ganga úr skugga um: - að ákvæði í samningi okkar séu í engu verri en hinna Norðurlandanna, Engalnds og Vestr-Evrópulandanna yfirleitt.

Sérstaklega sé lagt fyrir sendiherra okkar að fá samningnum breytt þannig:

1. að samningnum megi segja upp með eðlilegum og jöfnum uppsagnarfresti beggja samningsaðilja.-
2. að ekki sé gengið lengra í bindingu gengis en gert er með þátttöku Íslands í Alþjóða gjalderissjóðnum.
3. að ákvæði um atvinnuréttindi Bandaríkjanna hér á landi séu numin úr samningnum - eða á annan jafn tryggan hátt gerð að engu. -
4. að þess sé krafist að Bandaríkjastjórn hjálpi til þess að hafa uppá innstaðum^{um} og hverjir eigi þar
5. Viðkomandi lánum: Þingið samþykkti að vísu ekki að lánið skyldi taka sém Marshalllán. En eins og komið er sýn-ist ekki verða komist hjá að teka það - enda skilst mér að það falli þá jafnframt undir ákvæði samningsins, sem rétt er um að ofan.

H. J.

SENDIRÁÐ ÍSLANDS

Kaupmannahöfn,

3. júní 1948

Kæri vinur!

Það hefur drúgast fyrir mig að svo má brýta þinn dag. 20. f.m. Af árangurinum af eftirgrenslu-
nu minnu er þá líka eftir þú.

Jú, þakka þá þú, að reyna að ná sambandi við
mann þann, sem myndir þú brýta þá er þú þess
þess þú í eftirriti, af var þú dálitill vafning-
samt, en þó þú hefur að reykja þá návar. Mann-
inn hitti þú svo láttu í gegn af þá þann að segja
mig í tímabili, hvernig mynduð mál. Vosi varit,
af ákefði þá, sem þannu ást. mig, ekki með
nstað á makkum hátt á Frakkari aðgerða. Þak-
kann mál. minn hio lesta, en það á á þá refta
þess verit tekur upp, að naita min allar alikar upp-
lipingur apinkeddu. Hinsvegar skildu þú í hönnu
að myndir þú í þessa sambandi. Verit þú þú þú
vera af stakki íslenskt gegirbrigði af einmitt ekki
sist megnu olitra málafrola þess mynduð refta
verit tekur upp. Jú, sagt þannu þá, að í raunum
verit í þessa kípelli, að einu min þú að ræða, að þá
reftu þú min, hvoft min nokkra sák getur
id að ræða, af ef hit vill gesa þannu Frakkari eftir-
grenslanu í þessu. Þannu þakka þá málafrola
af hit í þessu þú af hit þú svo min mynd
að ekki nistvöl þá verit min naitu sákunum

OSLO

7. júní 1948.

Kari vinur.

Aðeins stutt hveðja til þess að þakka þér fyrir hve vel þú brást við í sambandi við launabókun til mín. Ég er þér mjög þakklátur fyrir það.

Þetta er allt þaríð ad þetta.

G. S. er nú aftur tekinn við forstöðu sýslisins og hefur hann þingið í fleiri dögum. Með þessum vanda vel áfram með

hann og soti best triset,
at hann soti farið alla
síma ferða eftir vöðum
vinnu. Samt held ég
eðli at hann treysti
sli til Bergen á Snorra-
háttina.

Vid erum mjög
ánægð með þinu rýggi
mísakynni sendisins
og list flestum vel á
þau.

Bestu hveðju til
Mikla Bjarnanna,
líka frá þessum.

Þinn línd.

Henrik P. Bjarnson

OSLO

12/10. 1948.

Góði vinur.

Sendi þér hér með all-
langan pistil sem er mestu
hlípi sig sjálfur. Vona er
að þu faga elsi aftur fært
um sínu að mæða þig
með pistlum um þessum-
lega hagi mína, þú hefur
sammarlega í nógu öðru
að múnast, sjálfst elsi
síst mína.

Það hefur verið að
þrjústast í mér frá þú
þennu í vor, að boefa
in þjónustunni. Í ágúst var
ég orðinn stadráttur í
þú. Éva hefur ég til Parísar,
ætti tal við Pétur bróður

Þinn og sagði þannum frá
þessu. Taldi hann um
möguleika á því að ég komi
til Parísar, í Marshall -
gæðingum að tilskildu sam-
þykki ráðuneytisins - taldi
að hann - ef in erfið - gætu
orðið mjög samíleg. Fannst
mér þetta allt talroent frjál-
gandi, en tjáði Pétur, eftir
þeimleikum mínna þingmá-
na, eftir mánaði undrungsinn,
að ég mundi ekki vilja
þrinda mig fyrir lengri
tíma en eitt ár. Síðan hef
ég ekki heyrð mánafrá
þannum um máli þetta og
gæri því rétt fyrir að það
se in sögunni, enda ekki
líka á því, bæði frá sjávar-
mínd hans og einnig ráðun-
eytisins, ef hann hefur
fært það í tal við þig í
bréfi. Þetta var mi áttíundin.

- Þin ástædan, sem
ég ræði ekki um í pistlinum
er h. v. í bréfi þetta er að

sjálfsöndu kunningsgjafi).
Það er ekki alltaf ófundvætt
að vera hans ritari og finnst
mér eiginlega ég, eftir þessum
tíma, vera þínum að gera
skyldu mína hér og lægi
enda aldrei kapp á að koma
língat. Þegar áhvalda á hvern
veidi eftirmadr mínum hér,
rédlegg ég að táknu veidi
madur með góðar tangar!
Það er mjög markt gott til
í lísta, sem mér er vel kunnugt
um, en það þrengir engu um
öskulegar tangastýpl eftir-
manna ~~um~~ mín.

Vildi ég mega þadja þig að
láta ekki lísta finna að ég
tægi nokkilegt að língat fari umgu
madur. Hann segir að sei sí ekki
sama hvers karni língat, talar
um Petrusli og jafnvel kunnang
P. 'Ég tel samt nokkilegt að hér
veidi framvegis um lísta umgu
madur. Ef sá karni iðthvæð
í ensku og skandinavísku og
er ekki þri ritlausari, ætti hann
vel að geta annað daglagum
afneiddhæm, enda nú til tals-
vænt safu "fortilfella".

Öllum um, hvort sem ég
fa þyfi eða lausu, er sí að
fara í málflutning. Mér er

vel gát að það verður auginn
dauð & ísönnu að byrja á líkun,
bóð fjárhagslega, frust í stöð, en
semþennu vantar mig skýrleik
í þeim epnum en farum að myndja
í þri litla sem ég hefur í gis.
Samt er ég bjartsýnn. - Atla um
leit að hrifa opin augun, ef
samilegt starf hefur að bjóðast.

Síðustu orðin í pistlinum eru
um misskipling. Til þess að þau
valdi ekki misskiplingi, vil ég
tala fram að það sem felast
hefur í þeim bid ég þig að tala
ekki til þín. Ég vil þveit á myndi,
þegar ég mi fer að hvefja í
þinni þjánuðu, þakka þér alla
vinsemd og þann góða skilning
sem ég línuitt, oftar en sínu
digni, hef fundit líta þér á
málefnum starfsmanns síns og
mín.

Með bestu ljóðum, líka
frá heiminu.

Þinn eind.

Hennið.

Reykjavík, 23. september 1948.

Góði Haraldur,

Eg vildi aðeins skrifa þér þrjá orð til að bakka þér fyrir mikla vinsemi og lipurð í móttöku okkar á dögnum. Það hlýtur að vera ósköp þreytandi að endast svona í kringum dutlingafulla ferðalanga og sitja og standa eins og þeir vilja. Því meiri ástæða er til að bakka þegar það sýnist gert af jafn glöðu geði og mikilli þrýði eins og hjá þér á dögnum.

Ég óska þér alls góðs og bið að heilsa konu þinni.

Með bestu kveðjum,
þínn einlægur,

Hr. sendiráðsritari
Haraldur Kröyer,
Sendiráð Íslands,
Stokkhólmur.

Reykjavík, 23. september 1948.

Heiðraði vinur,

Eg bakka þér og frú binni ágætari viðtökur og mikið umstang mín vegna á dögunum. Það var sérstök ánægja hversu sendiráðið var fallett og öllu þar snoturlega fyrirkomið.

Tilfni bréfs míns er ekki einungis það að fara þér skyldar þakkir heldur einnig, að spyrja þig frekar um atriði er þarst í tal okkar í milli. / Eg tók svo eftir að þú hefðir eftir enskum bankamanni, þeim sem hér mætti við jarðarför Magnússar heitins Sigurðssonar, og að hann hefði sagt þér, að Svíar hefðu verið skyldir til að taka við sterlingspundum upp í greiðslum frá okkur á þeim tíma, sem þeir kröfðu okkur um dollara. Skylda Svía til þessa gagnvart Bretum hefði verið ótvíræð og það hefði einungis verið vegna þess, að við létum Bank of England ekki vita um meðferð Svía á okkur, sem þeir hefðu ekki skorist í leikinn okkur til aðstoðar. Á þenna veg skildi ég frásögn þína og gat ég hennar á dögunum þar sem bankastjórar Landsbankans voru viðstaddir.

Þeir kváðu þetta með öllu ósatt, b.e.a.s. Þeir fullyrtu, að þeir hefðu hvað eftir annað skýrt Bank of England frá viðureign okkar Svía og fengi það því alls ekki staðist að af okkar hálfu hefði neitt verið undir höfuð lágtið leggjast gagnvart Bretum, sem okkur hefði mátt verða til framdráttar í þessu máli.

Af þessu tilfni vildi ég spyrja þig nánar um frásögn þá, er ég hafði eftir þér, hvort ekki er áreiðanlega rétt skilið af mér,

Hr. sendiherrardi
Helgi P. Briem,
Stokkhólm.

þar sem þú sagðir, að ef svo er hvort nokkur huganlegur mögu-
leiki er á, að þú hafir misskilið hinn enska bankamann.
Mér þætti vænt um ef þú ritaðir mér um þetta áður en langt um
liði.

Með bestu kveðjum til konu binnar og dóttur

binn einlægur

Reflauik:

It is estimated that if Iceland is to take over immediately the operation of the airport it would be necessary for Iceland to provide immediately the following personnel:

- 3 operations supervisors
 - 2 aircraft maintenance supervisors
 - 1 technical supply supervisor
 - 1 utilities maintenance supervisor
 - 12 technicians (electricians, machinists, enginemen, general utilities)
 - 2 instrument specialists
 - 1 propeller specialist
 - 15 aircraft and engine mechanics
 - 2 aircraft and engine inspectors
 - 2 radar specialists
 - 4 C.W. manual circuit operators
 - 16 point-to-point teletype operators
 - 4 ground-to-air C.W. operators
 - 4 C. W. and teletype supervisors
 - 10 control tower operators
 - 5 high frequency directional finding operators
 - 4 very high frequency directional finding operators
 - 17 ground control system operators
 - 1 fan marker beacon and range operator
 - 1 homing beacon operator
 - 4 remote transmitter operators
 - 4 remote receiver operators
 - 15 engine operators (all kinds--vehicle, power plant, et cetera)
 - 1 sheet metal worker
 - 1 aircraft welder
 - 1 parachute rigger and repairman
 - 1 fuel cell repairman
 - 2 aircraft electrical technicians
 - 15 weather station operators
- 151

CW: continuous wave i.e. Morse

It is possible that the fifteen weather station operators might be reduced to eight, with a consequent

loss

loss of efficiency. The number of control tower operators (10) is based on twenty-four hour operation; the number could be reduced by one half if the tower is to be operated only twelve hours but this would not meet the needs of a Class A airport. The number of ground control system operators could be reduced from seventeen to ten if the so-called SCS/51 system is used but not all airplanes are equipped to use this system so it might be necessary to stick to the older GCA system requiring the larger number of ground control system operators.

Notes: 1. Foregoing does not include medical, service, or rescue personnel nor does it include ordinary laborers etc.

2. American civil aircraft are prohibited by American regulation from landing with passengers at any airport - even foreign air ports - which is not Class A, except in case of emergency which might endanger life. American civil aircraft cannot, therefore, make regularly scheduled stops at Reykjavik until the airport is brought up to modern international standards such as are observed in every modern country except Iceland.

Si. útráunleiðir.

Þriðingur

Þriðingur Þorvaldssonar

erit. útráun!

100 - fúndirinn í Róm.

Þor sig nefndi þat útráun Ólaf
í nor og sig áþvöð áttur
í S. M. S., I migi nor þat

valdukt þvöðmál I sig útráun
tilnefndis sem fulltrúur til. í

100 þingit; þvöð, þá nor
þat ekks af þvöð I migi

þvöð "í neidistöð þvöð", og

sig get þvöð þvöð útráun I sig

þvöð illa útráun í þvöð

þvöðþvöðþvöð I þvöð og

þvöð þvöðinn nor - þvöð

sig þvöð þvöð öllum

þvöðinnstötinn og þvöð I

af þvöð þat og I þvöð I

Atvinnumála-
ráðuneytið

komma þess fram - fjórðis lönd-
ins hönd" - þá á hvern þing
veitir til þess út mig.

En þá sem á eftir velur
er þetta: Þessum fjöndskapit
út af þriðri fjóra á þess
sendir - gþana min var mit
mig - á þess fjöndum. Þess vegna
er mig þá mit hátt máli

á þess fjöndskap vort
svant mit þriðri á þess vort

sendir aftur á öðr! Þess vegna

vefndi þá þetta út ykkis á
sambandi út fram botis. Hitt
er svo, gjalt á frammiðtömu
er öðri svo beygja þess
mig á öðru þess - á þess þess
þess á minnast mig til þess.

Þess vegna

Þess vegna.

Þess vegna
vefndi þá þetta út ykkis á
sambandi út fram botis. Hitt
er svo, gjalt á frammiðtömu
er öðri svo beygja þess
mig á öðru þess - á þess þess
þess á minnast mig til þess.

Huk aveny 28, Bygdøy,

OSLO

21. maí 1948.

Herra utanríkisráðherra

Bjarni Benediktsson.

Góði vinur.

Nú sit ég heima hjá mér og hamra þessa línu á vélina til þess að láta þig vita, að svo langt er nú komið mínum hag í rétta átt, - og er þá af sem áður var, er þú varst hér á ferð í vetur. Á nokkurn veginn áætluðum tíma komst ég ofan úr rúminu (og byrjaði þá fljótt með ritvélina á stól fyrir framan mig etc.), og hefi síðan æfst í áreynslu og göngulagi. Kom heim fyrir hvítasunnu, á skildaga 14. maí, og eins og við skrifum nú til ykkar embættislega, býst ég við ef guð lofar að taka formlega við sendih.störfum fyrst í júní (sem sé í faraðgum). Gangknár er ég nú eðlilega ekki vel enn, þetta á að koma með sömu þolinmæðinni (sem þrautir vinnur allar, eins

og þú veizt), og nú hreyfist ég mest við staf
studdur - og verður svo um hríð, að ~~ég~~ ekki
er hætta á, að ég "gangi staflaus um bæinn".
Þótt maður verði mikið heima fyrsta kastíð,
kemur það í sama stað niður, hér sit ég við
skrifborðið og símann; hefir hver og einn
líka aðgang að mér hér, og bíllinn nú til taks
(sem ekki var, þegar ég hrasaði á göngunni).
~~Ekki~~ efa ég, að þið borgið bílstjóranum fyrir
mig að meira eða minna leyti, er til kemur,
eins og ég reyndar mun hafa kalsað til með
lítilsháttar í vetur.

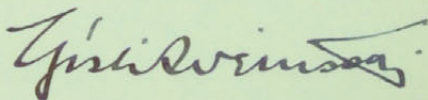
Að öðru leyti veit ég og, að mín nauðsynja
mál munu fá góðan byr hjá þér, hver sem eru,
eftir því sem þú fær áorkað (og svo sem þú
veizt, vil ég að þínir möguleikar séu miklir).

Svo bið ég nú okkur báðum heilla.

Bestu kveðjur og óskir góðs sumars frá
okkur hjónum til þín og konu þinnar og heimiliskonunnar.

Þinn einlægur

Bið þig líta góðum
augum á pistil sr.
um 17. júní.

Adur orzannisni minn - þessu
blót y hjarta - vor segen allan
raunsóluir brillant; aðeins þetta
meiulegs brot, sem þó á er verða
heilh, ef lánt er und áfram
y forsjónir vill!

Geo

OSLO

12/10. 1949.

Utanr. rh. Bj. Ben.
Góðvinnur.

Spil. brif skrifast. és
eins og til utans. ráðgjafarinn,
en tók eftir atvikum þess
af sendu þat ekki þann
veg sem opinb. umb. brif,
heldu lita þat einslega í
þinnar hendur! Veit ég,

af þú gerir í efni þess
þat, sem þú telur forð
y hagrænt, þótt ekki
liggi þetta um sínu
fyri í skuldasafni vanda-
neysisins.

Þú þir kaffir um i mörku
at smíast, motti é sammi
vanta privat-leis þri þér
vnt þerifari, um þetta o. þ.

Besta kreddur y einlogur
öðis um goð gengi!

Þúin Gísla

LEGATION D'ISLANDE

STOCKHOLM

22. apríl 1949.

Einkamál.

Heiðraði vinur.

Í gær hafði ég middag fyrir þá, sem höfðu staðið fyrir að bjóða Einari Ólafi prófessor hingað og hafði boðið meðal annara rektor og ritara háskólans hér.

Sagði Allan Hellstrand, ritari háskólans mér að þeir hafi boðið lögfræðingum frá hinum Norðurlöndunum, en aldrei frá Íslandi og spurði hverjum væri helzt hægt að bjóða að heiman. Ég var í nokkrum vafa um það. Datt strax þú í hug, en vildi ekki nefna þig, því það gæti verið erfitt fyrir þig að þiggja það, en þeim vonbrigði ef annar kæmi.

Kom okkur Hellstrand saman um að bæði gæti verið heppilegt að tala um núverandi stefnu í lagasetningu, ellegar þá um eitt-hvert fornt efni. Það mundi kasta miklum bjarma á háskólann ef þú gætir komið, enda enginn ferari að tala um okkar núverandi stefnur. Ef þú gætir ekki komið, væri ég þér þakklátur ef þú vildir benda mér á einhvern.

Herra utanríkisráðherra Bjarni Benediktsson,
Reykjavík.

ICELANDIC LEGATION.

17 BUCKINGHAM GATE
LONDON S.W.1

TELEPHONE VICTORIA 5337-8

London 28. júní 1949.

Kæri Bjarni,

Hér er látlaust sólfar, svo skilyrði eru hinn beztu fyrir
þjóðhöfðingjann að ná sér.

Síðastliðið sumar mátti heita að ég fengi ekkert sumarfrí
vegna Þyskalandssferða og anna. Sama virðist ætla að verða
nú því 2 skeyti raðuneytisins þjóða mér að vera hér þang-
að til þjóðhöfðinginn fer. Hinsvegar vonast ég til að fá
tækifæri til að skreppa heim í haust þegar Stefán kemur
aftur, og langar þá til að ná tali af þér.

Mér þykir leiðinlegt að vera að ónáða þig í öllu
þínu annríki, en þætti afar vænt um ef þú mættir vera að
leggja úrskurð á peningamál þau sem ég skrifaði þér um
í bréfi mínu dags. 17. maí.

Með beztu kveðjum

þinn einlægur

Pétur Eggerz

Hr. utanríkisráðherra Bjarni Benediktsson.

29.7.149

Ítrekum hér með það, sem við höfum áður frá tekið
á ráðherrafundum, að við leggjum það til, að forsetisráð-
herra Óski Þingrofs fyrir 10. ágúst, ef ekki verður þá tæð
að ná samkomulagi í stjórnmáli um ráðstafanir í fjárhags-
málum og áfrtiðarmálum og verði þá miðað við kosningar 15.
og 16. október, með heimild til þriðja kjördags, ef veður
gerir nauðsynlegt. Jafnframt leggjum við til, að forsetis-
ráðherra beiðist lausnar fyrir ráðuneytið. Þinghald sé fyrir
kosningar, ef samkomulag er um stjórnarskrárbreytingu innan
stjórnarskrár og stjórnarflökis um stjórnlagaþing, sem hægt
er að ganga frá á Alþingi strax í sumar.

----- E. B. Þ.

Eyðhalli síð:
að þeir Fr. sökuvrh.
segi af sér fyrir
10. ef ekki verði
fallið á að stj. áll
viðjitt lausnar fyrir þessu tíma.
Y. Þ. Y.

Det Kgl.Utenriksdepartement .

Oslo,30.april,1949.

Diplomatisk forbindelse Norge-
Sovjet-Samveldet .

P.M.

Den 8.mai 1941 mottok den norske Legasjonen i Moskva en note fra Folkekommissariatet for utenrikske saker ,hvori ble meddelt at "i betraktning av at Norge for tiden ikke er en suveren stat og at Sovjet-Samveldet ikke har noen diplomatisk representant i Norge , anser sovjetregjeringen at den norske sendemanns fullmakt har opphørt aa gjelde ." Sendemann Maseng forlot deretter Moskva den 13.mai,1941.

Etter ønske fremført gjennom sovjetambassadøren i London ble det ved noter utvekslet den 5.august 1941 avtalt at den diplomatiske forbindelse mellom Norge og Sovjet-Samveldet skulle gjenopprettes ved gjensidig utnevning av sendemenn .

Ved Kongelig resolusjon av 15.august 1941 ble Rolf Andvord utnevnt til Norges sendemann i Moskva . Sendemann Andvord avleverte sitt akkrediteringsbrev til president Kalinin den 5.januar 1942.

STOKKHÓLMI 21. október 1949.

T r ú n a ð a r m á l.

Heiðraði vinur,

Þakka bréf þitt, dags. 11. október og að þú skyldir hafa það í formi einlæbréfs, svo ég get svarað því, án þess, að þurfa að skoða það sem embættisbréf.

Er Bjarni Ásgeirsson, ráðherra minntist á það við mig að verða sendiherra í Moskva, Prag og Varsjá, skildist mér það fyrst, sem það væri hugsað svo, að ég hefði búsetu hér, en væri auk þess akkrediteraður í Moskva, Varsjá og Prag. Taldi ég ekkert því til fyrirstöðu, þó það væri auðvitað aukið erfiði fyrir mig, enda þykist ég aldrei hafa skorast undan slíku, ef ég gæti gert gagn.

Er við ræddum þetta nánar, taldi Bjarni Ásgeirsson þó, að þú myndir hafa ætlast til búsetu í Moskva og er það allt annað viðhorf. Eins og þú veizt höfum við staðið í flutningum í tvö ár, því við vorum nýflutt og búin að koma okkur fyrir í New York, þegar við vorum flutt hingað. Tapið á húsinu í New York nam rúmlega hálfis árs launum mínum.

Svo vorum við flutt hingað, þjuggum á hóteli í 6 mánuði og borguðum þar meira en öll laun mín og þann ferðakostnað, sem mér var úrskurðaður. Hefi ég því ekki verið matvinningur undanfarin tvö ár, en vonaðist til að sitja hér í friði og geta þá greitt skuldir mínar hér, því auðvitað kostaði það mikið að koma sér fyrir, þó þú sýndir mér þar mikla velvild, sem ég er ætíð þakklátur fyrir. En auk útgjaldanna kostaði það mikla fyrirhöfn og erfiði að koma öllu fyrir hér og læra nýtt mál að auki, þó það lenti auðvitað þyngst á konu minni.

Hafði ég því vonað, að geta verið hér um skeið, svo maður hafi ekki svona fyrirhöfn og kostnað á hverju ári, enda er talið bezt, að sendimenn hafi tíma til að kynast í aðseturslandi sínu og því venjan, að menn séu minnst 4 ár á hverjum stað, nema 2 ár í Rússlandi.

Herra utanríkisráðherra Bjarni Benediktsson,
Reykjavík.

En þess er líka að geta, að við eigum telpu á skólaaldri og er ekki nema rúmt ár síðan hún var tekin úr skóla í New York og öllu, sem hún þekkti og flutt hingað. Að flytja hana yrði mikið rask á hennar sálarlífi og væri þá um tvennt að gera, að reyna að fá kennara fyrir hana með okkur til Moskva, ellegar láta hana ganga í skóla erlendis. Það er enginn skóli til fyrir erlend börn í Moskva og þau mundu vera algerlega einmana, því þó litla dóttir Sigurðar Hafstað tali rússnesku, fá börn ekki að leika við hana utan þess tíma, sem hún er í leikskóla. Hvort heldur við hefðum hana í skóla erlendis, eða kennara í Moskva, yrði það okkur erfitt og dýrt.

Kona mín er nú 45 ára gömul og er það mörgu kvenfólki erfiður aldur. Hún þolir mjög illa að vera ein og vill þá fá hræðsluköst. Þar sem mér skilst sem sá maður, er væri akkrediteraður í Prag og Varsjá þyrfti að vera þar nokkrar vikur eða jafnvel mánuði, einu sinni á ári eða oftár, mundi mér ekki líða vel að vita hana eina í Moskva, ókunnuga og án þess að tala málið. Hefir mér skilst sem í ráði sé að leigja sérstakt hús í Moskva, og bætir það ekki um, því alltaf er nokkuð öryggi í að búa í hæð í húsi, þar sem fleiri íbúðir eru.

Þetta eru nú persónulegar ástæður mínar til þess, að ég get ekki hugsað mér, eins og nú stendur, að taka upp búsetu í Moskva.

Fleira er þó til. Ég hefi reynt að setja mig inn í hvernig sé að búa þar bæði af viðtölum við Hafstaðs-hjónin, sem hér eru nú, og eins við Dr. John Watkins, sem nú er sendifulltrúi Kanada, og ég hefi talið, um nokkra ára skeið, sem einn af mínum bestu vinum.

Hann er ógiftur og einhleypur. Hann sagði mér, að hann hefði rúmlega 1.100 bandaríkjadollara /Ekki Kanadadollara/ í laun á mánuði, eða um 14.000 dollara á ári, en að auki húsnæði, ljós og hita, frían bíl og ýms smá hlunnindi. Það sem munaði sig þó mestu, væri það, að kanadiska stjórnin léti sig hafa rúblurnar fyrir þriðjung verðs, þ.e. 24 rúblur fyrir dollar í stað 8 rúblur, svo stjórnin greiddi sér raunverulega um 40.000 dollara á ári. Þrátt fyrir það, ætti hann mjög erfitt með að komast af og engan afgang. Og hann kvaðst ekki hafa nema litla og ófullnægjandi risnu.

Ég minnist þess, að Pétur Thorsteinsson sagðist rétt hafa getað komist af með 200 sterlingspund, sem hann hafði, er hann var í Moskvu, en síðan hefir rúblan hækkað /í des 1947 og pundið nú fallið í sept. 1949/ svo að þær

7.700 rúblur, sem hann fékk, kosta nú 350 sterlingspund. Geri ég því naumast ráð fyrir, að nokkur sendiherra, sem hefir fjölskyldu, mundi komast af með minna en 3-4 sinnum það, sem einhleypur sendiráðsritari þarf og ber þá að sama brunni með kostnaðinn.

En Sigurður Hafstað hefir haft 450 pund fyrir verðlökkun pundsins, sem samsvarar 648 pundum nú og mundi sendiherra þá naumast komast af með minna en 1.000 pund, því alltaf er búist við meiru af honum, og auk þess mundum við víst verða að fá kennara. Mér er illa við að verða landinu svo dýr maður, því ég sé ekki, að ég geti gert gagn í samræmi við þau laun, enda byggist það, hve há þau eru, á, að rúblan er stórkostlega ofmetin í erlendum gjaldeyri, en ekki á því, að maður hafi meira af lífsins gæðum. Sést það best á húsaleigunni, sem mér skilst muni verða yfir 7.000 kr. á mánuði.

Virðist mér því sem það sé athugandi, hvort það er okkur svo mikils virði, að hafa mann búsettan í Moskvu frekar en búsettan utan Rússlands, borið saman við þau ósköp, sem þetta kostar, nú þegar engin verzlun er við Rússland.

Það er auðvitað þitt hlutverk að ákveða um það, en mér virtist mér bera skylda til að segja þér frá þessum hugleiðingum mínum, meðal annars til að þú seir, að það er ekki af illum vilja, að ég færist undan að fara til Moskvu.

Hvað viðvíkur því, að þú getir ekki skipað fleiri sendiherra hér á Norðurlöndum fyrr en búið sé að koma betri skipan málanna í Austur-Evrópu, virðist erfitt að sjá samband þar á milli. Við höfum sendiherra í öllum löndum, sem við höfum diplomatískt samband við, sema í Svíþjóð. Og í Rússlandi bæði sendiherra og sendifulltrúa.

Það er nú komið á fjórða ár síðan við höfum sýnt Svíum þá vanvirðingu, sem ýmsar þjóðir sýna Spáni nú, að senda lægra settan mann en við tökum við. Virtist mér því kominn tími til að beta úr því. Sérstaklega sýndist mér nauðsyn bera til þess að leggja niður gamlar væringar, þar sem áformað er, að forsetinn komi íheimsókn. Er óviðkannlegt að gera það rétt fyrir heimsóknina, svo það ekki líti út eins og gluggaskreyting.

Ég hafði ekki gert ráð fyrir að fá einnar krónu hákkun, þó sendiherra sé í hærri launaflokki, en sendifulltrúi, svo þetta þyrfti ekki að koma í neinn bága við fjárveitinganefnd. Yrði þetta þá hvorki bitamunur né fjár, svo að ég noti orð úr þínum ágætu greinum. En mér er það áhugamál, að sambandið sé sem vinsamlegast milli þjóðanna, og þá um leið að fá leiðréttingu á svona smásmugulegri lítilsvirðingu. Veit ég, að þú ert mér sammála um þetta, frá

viðtali okkar í ágúst.

Eins og ég gat um áðan, skildist mér sem Bjarni Ásgeirsson talaði um að verða sendiherra án búsetu, eins og Pétur Benediktsson er nú, en við frekari athugum taldi hann þó, að þú myndir hafa hugsað þér, að ég þyrfti að flytjast þangað.

Í bréfi þínu er einnig notað svo diplomatískt orðalag, að þar er heldur ekki talað um búsetu, heldur að ég "taki við sendiherra stöðunni í Moskva" og að ég "fari til Rússlands". En það mundi ég að sjálfsögðu samþykkja tafarlaust, og er þá um leið búið að leysa sendiherramálið hér, þó æskilegra væri, að það yrði leyst nokkru áður. Hinsvegar er búsetu skilyrðið mér svo erfitt, að ég yrði að skoða huga minn vandlega áður en ég treysti mér til að taka því boði.

Nota ég tækifærið til að senda þér og frúnni góðar óskir og beztu kveðjur,

Þinn með sérstakri virðingu,

Jóni P. Briem

Landssíminn

SÍMSKEYTI

Eyðublað nr. 1 d.

UTANRIKISRADHERRA REYKJAVIK

Móttakið: 1201 307200

Athugasemdir símaþjóna

LANDSSÍMI ÍSLANDS

Símanúmer ritsímans:

6411: Vardstjórinn,
fyrirspurnum um símsk.svarat

Símanúmer ritsímans:

1020: Afgreiðslan,
tekið á móti símskeytum.

NORTHERN

R529/31 KOBENHAVN - SSS NI101 20/18 31 1230 ETAT

- SENDIHERRA OG STARFSFOLK THAKKA JOLA
OG NYARSKVEDJUR OSKA UTANRIKISRADHERRA STARFSFOKKI OG
FJOLSKYLDUM THEIRRA GLEDILEGS NYJARS - ISLANDSGESANDT

Reykjavík, 11. október 1949.

Heiðraði vinur,

Það er rétt að ég sagði við þig í sumar, að ég mundi út af fyrir sig vera því samþykkur, að skipa þig sendiherra að því áskildu, að samkomulag yrði um það innan ríkisstjórnarinnar.

Eins og þú veizt var samþykki Framsóknarféðherranna því skilorði bundið, að þeir sögðust vera andvígir að hafa fleiri en einn sendiherra á Norðurlöndum, en teldu hinsvegar ekki áætðu til að amaet við að þeir varu þrír, allir jafnsettir, meðan þeirri skipan væri ekki komið á er þeir óskuðu eftir.

Fljótt á litio sýndist mér þetta fullnægjandi, en eftir að ég hafði haft samband við stjórnmalavina mína taldi ég, að varðugavert væri að skipa fleiri sendiherra á Norðurlöndum, fyrr en buið væri að koma sér niður á framtíðarskipun þeirra mála þar. Enda var ég minntur á, að slíkt kæmi í bága við yfirlýsingu, sem ég hafði gefið fjórveitinganefnd Alþingis á s.l. átri.

Ég hefi því vísvitandi látið þetta mál dragast, en gerði þér í þess stað boð með Bjarna Ásgeirssyni, að ég teldi nauðsyn á að skipa sérstakan sendiherra í Moskva fyrir Rússland og nágrennalönd þess. Vildi ég að þú tækir við þessari stöðu.

Sagði Bjarni mér, að þér væri þetta ~~þetta~~ þvert um geð og kom það heim við álit Eysteins Jónssonar, sem strax er ég nefndi þetta við hann, sagði, að þú myndir alls ekki vilja fara austur þangað.

Sannleikurinn er sá, að ég treysti mér alls ekki til að skipa þrjá sendiherra á Norðurlöndum á meðan ekki er betri skipan málanna í Austur-Evrópu en enger. Frá sjónarmiði utanríkisráðuneytisins er auðvitað ekki hægt að

Herra sendifulltrúi
dr. Helgi P. Briem,
Sendiráð Íslands,
Stokkhólmi.

taka til greina, að menn neiti að fara til Rússlands. Þeir sem ganga í þjónustuna verða að vera reiðubúðir að gegna þeim störfum, sem þeim eru fengin hverju sinni. Ég vil hinsvegar ógjarnan taka þetta mál upp á þeim grundvelli, heldur reyna að leysa það með lipurð ef hægt er.

Af þessum sökum varð samkomulag í ríkisstjórninni að láta málið dankast í bili, en ég verð að telja mjög misráðið, að þú skulir ekki vilja taka við sendiherra-stöðunni í Moskva. Af því geta leitt ýmskonar flakjur, sem ég vil eigi fara út í að siani, en ég veit að þú gerir þér grein fyrir.

Skal ég svo eigi fjölyrða meira um þetta í bili en mun hafa samráð við þig áður en nokkuð er endanlega ákveðið, enda óvíst hversu lengi ég fjalla um þessi mál hérna í fré.

Með óskum um allt gott og bestu kveðjur til konu þinnar

þinn einlægur